

Motion om Social investeringsfond

Att verka för goda livsvillkor för medborgarna och social hållbarhet är av central betydelse för ett väl utvecklat välfärdssamhälle.

En social investeringsfond är ett sätt att hantera förebyggande sociala insatser i en kommunal budget. Denna typ av fonder inrättas i allt fler kommuner. Det viktigaste med en social investeringsfond är att minska marginaliseringen och det lidande en människa som hamnar snett i livet utsätts för. Samtidigt kan vi få ett kvitto på att tidiga insatser faktiskt kan spara pengar åt kommunen på lång sikt. Många socialt viktiga projekt som annars inte blivit av kan då genomföras för att styra mot ett både socialt och ekonomiskt hållbart samhälle. Genom investeringsfonden avsätts särskilda medel för att skapa verktyg för att testa nya vägar och tänka nytt.

Enligt beräkningar som presenteras i en SKL – rapport av Ingvar Nilsson från 2010 beräknas kostnaderna för en människa i livslång utsatthet för mellan 10 och 15 miljoner kronor. Satsningar på tidigt förebyggande arbete kan ge mångdubbelt tillbaka i framtida besparingar. Men i tider av dålig kommunal ekonomi tenderar vi i stället att göra tvärtom – vi håller igen och gör besparingar som innebär att kostnaderna mångdubblas om 15-20 år.

En av de vanliga uttrycksformerna för social och ekonomisk marginalisering är att under en lång tid stå utan arbete. Här är unga människor mer utsatta. Ungdomsarbetslösheten är mellan två och tre gånger högre än genomsnittet för befolkningen och andelen unga med låg ekonomisk standard, liksom unga förtidspensionärer har ökat markant de senaste tio åren.

Gemensamt för många människor, vare sig det handlar om långtidsarbetslöshet, långtidssjukskrivning, missbruk eller kriminalitet, är ofta en misslyckad skolgång. Det handlar om barn som redan en bit upp i skolåldern börjar kosta kommunen resurser för att senare i livet generera kostnader för såväl kommunen som landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, och i vissa fall även rättsväsendet. Sett över individens livstid är kommunen oftast en av de stora förlorarna på sina invånares utsatthet.

Med en social investeringsfond möjliggörs för kommunen att komma ifrån de problem som hänger samman med kortsiktiga kommunbudgetar och stuprörstänkande. Med ett nämndövergripande perspektiv kan förebyggande insatser minska såväl antalet utsatta människor som kommunens kostnader.

Genom att ändra tankesättet och se barn och unga som investeringar för framtiden och inte som kostnader under en budgetperiod kan samhället göra stora besparingar i uteblivna kostnader för välfärdstjänster. Med fler satsningar på barn och unga kan vi generera långsiktiga vinster, både ekonomiskt och mänskligt.

Resurser bör avsättas i budget till sociala investeringar där det, genom en plan för uppföljning av varje projekt, ska vara tydligt hur resultatet ska mätas och redovisas. Den tekniska utformningen kan se ut på olika sätt. Ett alternativ är den s.k. återföringsmodellen som bl.a. tillämpas i Norrköpings kommun. Det innebär att pengar som tas ut för investering återförs till fonden när investeringen ger minskade kostnader i verksamheten. Därigenom bibehålls utrymmet för nya satsningar samtidigt som kommunens ekonomi förbättras. De verksamheter inom kommunen som behöver extra medel för satsningar ska kunna ansöka ur fonden. Förhoppningen är att de verksamheter som normalt får bära kostnaderna för de utsatta barnen senare i livet i stället ska kunna göra besparingar och därmed kunna fylla på fonden med nya medel.

Inom ramen för samordningsförbundet finns flera lyckade exempel på arbetsmarknadsprojekt som utvärderats socioekonomiskt, t ex ungdomstorget, yrkesklivet och socialt företagande.

Vänersborgs kommun har även varit framgångsrik i SKLs PSYNKprojekt bland annat vad gäller samverkan kring tidiga insatser och skolnärvaro. Ett sätt att säkra det fortsatta arbetet inom andra verksamheter vore att avsätta ekonomiska resurser för det genom sociala fonder.

Miljöpartiet de Gröna i Vänersborg föreslår kommunfullmäktige besluta

Att inrätta en social investeringsfond, med medel som kan disponeras av alla kommunala verksamheter, i syfte att användas för investeringar i förebyggande arbete, som kommer barn och unga till nytta.

Anna-Karin Sandberg *Marika Isetorp* *Per Sjödal*

Anna-Karin Sandberg

Marika Isetorp

Per Sjödal

Gunnel Dirsäter